

Ficha Técnica: Catedral de Santa María de la Regla

- **Título:** Catedral de Santa María de la Regla (Catedral de León).
- **Cronoloxía:** A construción comeza en 1255 e a estrutura principal remata arredor de 1301. O conxunto das vidreiras instalouse ao longo do século XIII e principios do XIV.
- **Localización:** León, España.
- **Estilo:** Gótico Clásico, de influencia francesa.
- **Técnica e materiais:** Sillería de pedra calcaria, bóvedas de crucería, e unha das maiores coleccións de vidreiras medievais do mundo.

Comentario da Obra

1. Identificación

A Catedral de León é un dos exemplos máis puros e destacados do Gótico Clásico en España. A súa construción, impulsada polo **bispo Martín Fernández**, buscaba replicar o modelo das grandes catedrais de Ile-de-France, como as de Amiens ou Reims, co obxectivo de crear un espazo de luz e verticalidade sen parangón. A diferenza da Catedral de Santiago, que ten unha planta de cruz latina, a de León ten unha planta máis sinxela de **cruz latina con tres naves, transepto e cabeceira con deambulatorio e cinco capelas radiais**. A súa principal peculiaridade é o seu sistema construtivo, que permite que o muro se reduza a unha estrutura esquelética para dar protagonismo total ás vidreiras.

2. Análise Formal

O interior da Catedral de León impressiona pola súa **lixerezza e verticalidade**. A súa estrutura é un claro reflexo do Gótico Clásico francés:

- **Bóvedas de crucería:** Permiten concentrar os empuxes nos puntos de apoio (pilares), liberando os muros da súa función sustentante. As bóvedas son **sexpartitas** na nave central e **cuadripartitas** nas laterais, o que crea un ritmo visual harmonioso.
- **Piars e fustes delgados:** No canto dos grosos pilares románicos, as delgadas columnas de pilares fasciculados (agrupados) levan o ollo do espectador cara arriba, subliñando a altura das naves.

- **Muro translúcido:** O máis destacable é a **ausencia de muro sólido** na parte alta, que se substitúe por un sistema de tres niveis: as **arcadas**, o **triforio calado** (que tamén deixa pasar a luz) e o **claro superior** con enormes vidreiras. Este deseño permite que o interior se converta nunha “gaiola de cristal”.
- **Arcobotantes e contrafortes:** No exterior, os **arcobotantes** (contrafortes voadores) absorben o empuxe das bóvedas e diríxeno cara aos contrafortes, permitindo que os muros entre eles poidan ser de vidro.

3. Análise Iconográfica e Simbólica

A iconografía da Catedral de León está contada a través da **luz e a cor das súas vidreiras**. Este é o seu principal elemento narrativo e simbólico:

- **A Biblia en Luz:** As máis de 1.800 vidreiras (a maior colección do mundo) narran escenas do Antigo e Novo Testamento, así como a vida de santos e o escudo de armas da monarquía leonesa. As vidreiras actúan como unha “**Biblia dos pobres**”, unha lección visual para os fieis que non sabían ler.
- **Simbolismo da luz:** A luz filtrada polas vidreiras de cores non é unha simple iluminación; simboliza a **luz de Deus que se manifesta no espazo sagrado**. A teoría estética de Pseudo-Dionisio o Areopaxita e as ideas do abade Suger, que falaban da luz divina, atópanse aquí reflectidas dunha forma maxistral.
- **O simbolismo real:** A catedral tamén reflicte o poder de **Afonso X o Sabio**, quen a promoveu. As imaxes dos reis e a presenza da monarquía na iconografía subliñan a conexión entre o poder temporal e a fe.

4. Contextualización

A Catedral de León construíuse nun momento de gran florecemento económico e cultural do **reino de Castela e León**. A influencia francesa chegaba a través do **Camiño de Santiago** e da figura de **Fernando III** (pai de Afonso X) e a súa relación con Francia. A obra, ademais de ser un centro de fe, tamén foi a **necrópole real**, o que reforzaba o seu prestixio. O seu deseño é o máis puro exemplo do Gótico francés, sen as adaptacións que se ven noutras catedrais peninsulares, o que a converte nunha excepción.

5. Conclusión

A Catedral de León é o monumento por excelencia para comprender o Gótico Clásico en España. O seu valor radica non só na súa beleza, senón tamén na súa audacia construtiva, que permitiu que o **protagonismo da luz** se converta no principal elemento arquitectónico e simbólico. Máis que unha edificación de pedra, é un espazo de **arquitectura transparente**, onde a materia se dissolve en cor e luz, creando unha experiencia espiritual e visual única para o crente.

Concepto	Definición segundo CIUG / PAU
Planta de cruz latina	Planta arquitectónica en forma de cruz cun brazo (nave principal) máis longo ca o transversal (transepto). Predomina na arquitectura cristiá occidental.

Concepto	Definición segundo CIUG / PAU
Triforio	Galería situada sobre as naves laterais, aberta á nave central mediante arcos. Característica do gótico, situada entre o clerestorio e os arcos formeiros.
Arcobotante	Elemento estrutural exterior en forma de medio arco que transmite os empuxes das bóvedas cara a un contraforte. Típico da arquitectura gótica.
Arco apuntado	Arco formado por dúas porcións de circunferencia que se cruzan en ángulo agudo. Característico do estilo gótico.
Arquivolta	Cada un dos arcos concéntricos que decoran e enmarcan o tímpano nas portadas das igrexas románicas e góticas.
Rosetón	Fiestra circular decorada con vidreiras e tracería, situada nas fachadas principais das igrexas góticas.
Parteluz	Elemento vertical que divide en dúas partes a entrada dunha portada. Sostén o tímpano e pode estar decorado con escultura.
Estilo	Conxunto de características formais, técnicas e temáticas que definen unha obra ou grupo de obras nun contexto histórico e cultural determinado.